

DOBROGEA JUNĂ

DOBROGEA A DOBROGENILOR

Director: CONSTANTIN N. SARRY

ABONAMENTE:
Pe un an 40 Lei — Pe 6 luni 20 Lei
Anunțuri și Reclame după învoială

ORGAN NATIONAL-DOBROGEAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BUCUREȘTI. — STR. PATRAȘCU-VODĂ, No. 4
Manuscrisele nu se înapoiază

PENTRU PATRIE

Vitejii Dobrogeeni

Există o viață moartă, precum și o moarte vie!

COSTICĂ PUREC

lipsa desăvârșită a unei vieți societare și culturale nu oferă birocraților o distragere de la diversii vătămătoare; când greutățile unui trai nesprinzut prin ceva trainic și sistematic, spre a fi înțeles și numărul funcționarilor publici înarmându-și cu toții — poate și judecând și conștiință românească, care să condamnă fără de recurs și fără măcar de circumstanțe atenuatoare, viața și activitatea acestor hulici dar nu mai puțin înșelători ai apăsătorului românismului din Dobrogea?

Și când, după tot neceazul și amărăciunile din casa părintească, unde o leașă păcătoasă și nesigură, abia acoperă traiul de azi pe mâine; când după toate umiltele unei copilării misereabile, odășalele îmbrățișează tot cariera părintească, există observator care să nu convină la puterea vocației, mai tare și mai imperativă decât orice înclinare, omenești mai frumoase și în tot cazul mai rentabile?

Unul din acești funcționari prin vocație și de carieră, a fost și Costică Purec.

Fecior al unui percepător rural, vara își petrecea vacanțele la jură, la Topraisar, făcând pe agentul tălălușii său, pentru a-și termina liceul așa cum numai cel sărac și meritoriu știu să-l absolva. Înscris la facultatea de drept, el, pentru a se putea întreține, ia și o funcțiune în Administrația financiară, unde se distinge. E avansat percepător la Hârșova, este adus în aceeași slujbă la comuna Constanța, unde în cele din urmă îl se încredințează conducerea serviciului contabilității.

Cu toată enervarea ce o produc cifrele și mai ales o situație financiară înextricabilă ca aceea a comunei Constanța, Purec știa să lase orice lucru deoparte ca să îndatoreze un prieten, sau să-și dăruieze propria pungă, ca să ajute un nenorocit, care degeaba apela la fondul epizotal al „militar”.

Războiul l-a găsit în această funcțiune; cu o soție lăbzoare, cu un copilș ardeșor și cu o căsușă, din care dușmanii n'au lăsat astăzi decât dărâmbături.

A murit ca mulți alți Dobrogeeni, lovit în frunte de un gloriu înamic la Mărășești, pe când își conducea unitatea la izbândă, cu care se impoponează și trag foloase personale astăzi, atâția mișei și nemernici.

Cinstea unor viteji ca Purec, nu s-a putea acoperi însă niciodată rășina și nedemnitatea istoriei.

CONST. N. SARRY

Mișelia fără de seamă

Dacă mai trebuia o dovadă, că nu se mai poate nădăjdui nimic bun și frumos de la năvăliții vechilor organizații politice din țara noastră; dacă mai era nevoie de o pildă, că nu se mai poate întreprinde ceva sănătos, cinstit și folositor, alături de aceia, cărora regimul și roșul diferitelor și cunoscutul cluburi, le-au secat orice viață sufletească, orice avânt înălțător, orice pricopere și împărtășire sinceră a păsurilor și năzuințelor obștești, — apoi dovada aceasta a fost făcută, pilda necesară a fost dată, zădăria aceasta la Constanța, și încă într-un chip care nu îngăduie nici un fel de răstălmăcire.

E vorba de mișelia, de o mișcie fără seamă, săvârșită de cinci fruntași ai partidului național-liberal din localitate, cari printr-o purtare, ce n-o poate acoperi și nici îndreptăți întreaga ticăloșia vitejii noastre publice de până acum, ne-au dat măsura exactă de cât desfrânat și nărăznicare pe de o parte, de cât primărie pe de alta, poartă în el politicianismul nostru.

Să dăm cuvântul însă faptelor. Din pornirea curată a cătorva fruntași ai învățământului din Dobrogea dorici de o îmbunătățire a soartei celor din mijlocul cărora au eșit și în preajma cărora trăiesc, și după ce s'a asigurat sprijinul bătrânului și înimosului boier, căruia cultura românească din Dobrogea are atât de mult a-i datorat — boier născut din părinți, cum a arătat zilele trecute profesorul Nicolae Iorga în fața Academiei Române, legăși de rândul pământului și de sufletul fărâșat — a luat linia Gruparea Bărzănescă-dobrogeană, cu un program scurt dar cuprinzător: lămurirea întregii patrii cu îndărăt muncitoare din această parte a țării, în afară și deasupra vechilor partide politice, printr-o acțiune demnă, cinstită și curată; apoi, refacerea neînțărlăzită, cu concursul direct al Dobrogeenilor, rămași azi pe drumuri din cauza sălbătețelor unui război nemilos și nu mai puțin pe urma suprapășii și neînțelegerii cămărașilor noștri.

Inițiativa și impetuozitatea puternice erau, subsemnatul nu vinează să le răspundă alt lucru decât acela de a se înstrăduși în aceeași direcție locală de la

aparitiunea acestui ziar — a cărui colecțiune poate face oricând mărturie și de a-i fi dat din cea dintâi și întreg îmboldul și sprințul, fără de nici o pretențiune egoistă.

D. dr. G. Bărzănescu, la al cărui apel din ultimul timp, într-o chestiune strict personală, „Dobrogea Jună” răspundese cu o marinitate obișnuită și pe care deși ar trebui, totuși n'o regretă, — s'a alipit de-a început la noua mișcare, cu o atracțiune ce pare instinctivă. Dar nu numai atât: la cea dintâi consfătuire, avută în casa fratelui meu, d-sa apare urmat de trei adepți: d-ii Gheorghiu și Nicolae Popa și Voicu Rosculeț. Impresia „calului” fals și trădător, introdus în cetatea Troiei, a avut grija să ne-o spulberă tot d. dr. Bărzănescu, care, la femele și îndoleșile arătate de amicul Lepădatu, după o declarație că se înrolază la această luptă ca un simplu soldat și după o formidabilă explozie de sentimente de recunoștință, admirație și încredere față de d. Vărnava, cere pornirea imediată la acțiune, pentru că în frunte cu un conducător ca acesta, nu se poate pierde bătălia. Au fost prea mulți de față, pentru ca d-rul Bărzănescu să-și mai poată îngădui spusele.

Gruparea odată constituită, se alcătuie un comitet compus din d-nii Vărnava, frații Popa, ing. Banciu, dr. Bărzănescu, Lepădatu, Gh. Popescu și subsemnatul, care să redacteze procesul-verbal și programul. Întruși a doua zi, 17 August a. c., toți alura de d-rul Bărzănescu care lipsea din localitate, am dressat și semnat actele convenite, care au fost publicate în penultimul număr al acestui ziar. D-rul mi-a cerut spre semnarea procesul-verbal înmănat peste sece zile; nu pot preciza, dacă această înțărișare, a fost din întâmplare.

No găsim în criza lui războiului prin lege pentru depunerea listei la Tribunal. D. Gh. Popa declarase că, având a-și restabili gospodăria, nu poate să candideze; de d-rul Bărzănescu nici nu putea fi vorba, față de prima și categorică sa afirmare de „simplu soldat” și într-o altă ocazie, că nu se poate lipsi de slujba d-ii C. F. și Pe la ora asta și jumătate din și lista, d. Vărnava și punerile lui din amon de către

d-rul Bărzănescu, care venia să-l comunice că, atât el, cât și Gh. Popa, și pe deasupra loa Manolescu — acesta din urmă străin până acuma de mișcarea noastră — erau decizi să candideze. A urmat seara o consfătuire și alta a doua zi dimineață. Intrarea în scenă a absolut nepoftitului Manolescu, de a cărui candidatură la Camera doctorilor condiționa și pe a sa, ne pună într'o mare încurcătură. În cele din urmă d. Nicolae Andreescu, bătrânul și înimosul dascăl de la Cernavodă, a trebuit să cedeze locul, iar d. Vărnava să treacă la Senat.

Participarea celui-lalt liberal, a d-lui Chiresscu s'a făcut în următoarele împrejurări: Apreciatul nostru amic, d. Fr. Sachtell, desemnat de noi a candida în un scaun în Adunarea Deputaților, crezând că aduce un aport electoral mai mare și judecând după curăția de suflet ce-l caracterizează, e acela care ni l'a opoșit pe al patrulea tranșug, cedându-l chiar locului.

Pentruca descrierea să fie cât mai deplină, trebuie să adăug că încă dela prima consfătuire, d. Vărnava, după ce a făcut o luminată analiză a tuturor partidelor politice existente, a arătat și cerut tuturor lepădarea de orice legătură veche, fără de care nu se poate concepe o acțiune curată, cu sorți de izbândă și spre binele obștești. Însoși procesul-verbal, semnat de toți cei numiți, cuprinde următoarea categorică propozițiune: „conviniși că dela partidele politice actuale, în ALCĂTUIREA, CU TENDINȚELE ȘI CU MORAVURILE LOR, nu avem nimic de așteptat, socotim de a noastră datorie de a ne constitui în grupare aparte, etc.”

Naivii de noi! Ne-am încrezut în niște oameni, cari nu-și respectă semnăturile, decât numai când sunt acoperite de giruri și giruri materiale!

Astfel, în seara zilei de 17 c., ultima zi când se mai puteau depune candidaturile, la orele 6 seara, „onorabili” Gh. Popa, Manolescu, dr. Bărzănescu și Chiresscu se prezintă la Tribunal, cer retragerea lor de pe lista noastră, iar cel din urmă trece chiar în rândurile candidaților liberali. Aceasta, jură a prealabilă înștiințare, fiind că am niște neînțelegeri ca vreunul din noi, fără nici un fel de explicație, fără măcar un pretext, luându-ne însăși posibilitatea de a ne retraci și completa lista și în lipsa din localitate a d-lui Vărnava, care se afla suferind la București.

Cunoaște cineva în istoria politică a României, mănjișă de toate lăzărele, un precedent în materia aceasta? Există în chiar cunoscutul și drasticul vocabular al d-rului Bărzănescu un termen, care să caracterizeze o asemenea necuviință? Cu repetință!

— În dimineața zilei de 17 c. — zi în care s'a consumat mișelia aceasta fără seamă — când se aflase în oraș despre dezertăria d-nilor Popa, Manolescu și Bărzănescu — amici noștri Gh. Popescu și N. Botez, profesor la liceul local, se găseau la d. Chiresscu acasă, care încă nu se hotărâse și se consulta despre completarea eventuală a listei.

„Încăpuși-vă, canalile!” — exclama sentențios d. Chiresscu, pentruca la orele șase seara să treacă și el în rândurile acestora.

Făptuitorii au fost calificați de către chiar unul dintre dânsii.

Să le fie de bine, — iar nouă, ideologilor, de lecțiune.

„Partidului care i-a reprimt, deși — după sîntutele sale — era dator de mult să-l excludă, nu-i putem dori mai bine, decât să-și îngroașă rândurile cu asemenea caractere; iar pe stema d-lui Andreescu, în-unanț de curând să-i aliberalilor din Constanța, n'am vrea și nici că s'ar cădea să strălucască piatra mai prețioasă decât „noule” achizițiuni.

Căpiga mai mult omul, care pierde cu cinste, decât acela care câștigă cu nedemnităte.

Const. N. Sarry

RETEVEIE

Un eloc cu stăpoeis

Pușii sunt Constanțeni, cari să li înțeles roșii și tălcul barbutonni caracteristic bulgăresc, cu care și-a transfigurat simonicoana față cu mai puțin simonicoana consilier de Constanța, d. Pitea Miholecu.

Înscinat de către demoul său primar, d. Virgil Andreescu, cu tot felul de complicități prin Cădelitor, de unde — cine știe? — se pot face și tot felul de „expedite” prin Bulgaria, d. Miholecu a trebuit să imprimase într-o scrisoare convenabilă cu care să poată servi mai bine interesele atât ale comunei și reprezentății, cât și pe acelea ale șefului, care l'a înorot cu niștei apă de drăneș.

Colocințea stranie

Odată cu retragerea subită a consilierului d-ii Manolescu din Gruparea Bărzănescă-dobrogeană, că prin niștei, încredințarea frații Ion Manolescu pentru compătrire de consilie la Mădăria, care a și început „reprezentant” cu încredințarea acestuia al Bănuș Bănușului.

Atunci să înțelegem încredințarea primitoare și la cartea tranșugă de voroacă

Geomet.

În preajma alegerilor

SĂTENI.

Nouă învățătorilor, cari suntem trup din trupul vostru, care am crescut legănași de mamele noastre la umbra caselor, în cântece curat românești, cari vă cunoaștem viața în toate amănunțele ei: știm cum creșteți, cum vă hrăniți, care vă sunt obiceiurile, cum vă câștigați hrana, știm cine v'au vrut binele, dându-vă sfaturi în toate ocaziunile; știm cum v'ați făcut datoria în războiul dus pentru îndeplinirea idealului național, pentruca la toate am fost în mijlocul vostru, cot la cot, înfrunzând toate greutățile și toate lipsurile de tot felul, — nouă, zice, cari suntem tot una cu voi, ni se cuvine, ca o datorie mai mult, pe lângă celelalte, să vă dăm sfaturi de felul cum trebuie să duceți viața și mai departe și mai ales cum trebuie să vă purtați pentru aducerea la îndeplinire așa cum trebuie, a reformelor pe care vi le-a făgăduit M. S. Regele, de când erați pe front și anume: dreptal de vot și de pământ, pe lângă altele multe lucruri, care trebuie făcute cum trebuie. Aceste două reforme sunt rezultatul jertfei de sânge, pe care ați dat-o voi și ai voștri: nu sunt dăruite de nimeni.

Prin dreptul de vot dat, toți oamenii majori, fie țărani, fie negustor, fie boier, vor vota la fel, fără să se fiină seamă de averea ce o are fiecare.

Nu mai e ca înainte, când, pentru 50 de alegători țărani, vota unul singur și când pentru toți țărani dintr'un județ se alegea un singur deputat și acesta era trimis dela București, fără să vă cunoască și fără să aibă vr'o legătură cu voi. Sau dus acele vremuri: acum toți sunt egali, toți votează la fel.

Fiind așa, gândiți-vă ce putere mare aveți, pentrucă sunteți mult mai mulți ca acei, cari până acum alegeau pe reprezentanții lor direct; acum vouă vă stă în mână ca să puteți face ca deputații ce veți alege, să fie din cei pe cari li cunoașteți și cari vor lucra pentru facere de legi și ordonăuți potrivit nevoilor voastre.

Pentru județul nostru urmează să se alege 7 deputați și 3 senatori. Au să vină și v'au și venit mulți oameni din diferite partide să vă ceară să-i votați — oameni pe cari nu l-ați mai văzut niciodată în mijlocul vostru, făgăduindu-vă că în lună și soare, ca și până aci; să nu-i credeți, să nu vă lăsați amăgiți de ei.

Tuturor aveți ce să le spuneți și mai ales să-i întrebați, ce-au făcut în timpul războiului, spunându-le hotărât că acum aveți partidul vostru — țărănesc — cel cu seceră, care va seceră pe toți cari nu mai pot de dragul vostru, atunci când au ei nevoie, să se cocoace acolo unde au fost și unde se vor ghiftui așa cum s'au ghiftuit până acum. În seara zilei de înaintea votării, vă veți aduna la unul din gospodăriile satului, unde vă veți înțelega ce trebuie să faceți pentru a doua zi — în ziua votării — unde aveți să chemați și pe sfătătorii voștri de bine — preot și învățător — și împreună să hotărâți pe cine să alegeți. Veți pleca la local de votare, în ordine și liniște, fără nici o gălogie, fără să vă lăudați, de ceea ce ați făcut.

Judecați matur, să nu vi se pară că nu se mai pot schimba apucăturile rele, care vă lovesc numai pe voi; nu. Cu votul pe care nu-l veți da decât numai partidului țărănesc, le veți spune cioclovinelor că nu mai puteți îngădui mai departe ticăloșile în care s'au dedat, întocmind toate, numai prin bunul plac.

Li-e tare frică vechilor partide de această grupare politică țărănească, pentru că își dau bine seama de marca putere pe care o aveți, dacă veți fi uniți și veți vota numai seceră. Au încercat să strice acest partid, dar n'au reușit și nici nu vor reuși niciodată.

Am nădejdea că, așa cum ați ascultat totdeauna sfaturile noastre și v'a mers bine, tot așa veți asculta și cum și veți vota numai seceră, care este semnul partidului țărănesc. Așa să vă ajute Dumnezeu.

V. Lepădatu
Învățător — Murfatlar

A dat cuțitul de os!

Un prieten pesimist făcea acum câteva timp următoarea reflecție: adănc trebuie să fie osul Dobrogeanului!

Așa adănc, totuși pare că l'a ajuns cuțitul nevolilor și al suferințelor ce îndură de trei ani încheiați de zile. Dovada? Pea și Tulcenii au început să se miște.

Ei au trimis acum câteva timp o delegație la București; ultimile săptămâni au ținut și în înstrăuniri de protestare, votează moțiuni și expediază telegrame kilometrice Regelui.

E, în adevăr, minune: Să vezi Tulcenii agitându-se!

Constanțenii, mai înimoi, și-au lăcut mai de mult datoria. Acum ei par obosiți sau descurajați.

Ar fi de dorit, ca atât unii cât și alții, să nu-și înecă în iăcere și resemnare plăgurile.

Până la deschiderea Parlamentului, unde — de ei și numai de ei atâră — să poată avea purtători de cuvânt cinști, puternici și sinceri, să-și expună pe toate căile legitime nevoile; să se adreseze mai ales și cât mai des Capului Statului, pentru că altfel li apocă și larna asta fără de nici unce, în miezile și în primărie de piatră. Copiii care nu plâng, rămâne nemâncat!

Defaistru.

Crâmpoe

Pragmatic

A doua zi după ce d. Chiresscu consumase comisiunea sașă, se înălțase în țară, venind dela Medgidia, un amical nostru Lepădatu, care a'a trecut la Murfatlar.

— Ce-ai mai făcut? întrebă acesta din nou pe omul Chiresscu, care l'auzise înțelegere cu ei și înaintea lui cazul când se adăseră dezerterii colorați înșiși, să completeze lista.

— Am făcut o proastă, domnule, să-mi meară degetele? răspunde mai adăpt liberal, gândindu-se la mizeria și suferință.

— Spăiți-vă din suflet — o velle recomandați — să-l dați o li să-și meară degetele, să se le sporească, Chiresscu!

O mare umbră

Libelionul cunoscut al „indispensabilului” pentru liberali, Paul Dobrescu, mi-a inspirat — ce știe o nemuritoare rânduri, pătrunzătoare și fulgerătoare accente de indignare. Peșă de mara și nealțăta umbră, ce urmează să o proiecteze înăd de azi înainte asupra lui, încomensurabila statuetă a simonicoanului domn Chiresscu, Libelionul celui dintâi va răzbi în istorie.

Cum s'au împărțit vite'e

Din partea sătenilor Marin Chivu și Barbu Băldănic dela Sătechiol, primim o recomandare următoarea reclamăjune. O recomandăm, fără nici un comentariu, reprezentantului local al guvernului „nețtru”:

Domnule Director.

Avem onoare a vă semnala cazul primarului comunei Sătechiol, Tudorache N. Stan care, prin felul cum a distribuit vitele — comuna, a lăsat rădăvele de război, orfanii de război, fără a le fi dat cel puțin o oale.

Namitul primar s'a asigurat la timp: a bătut consilierii comunei, a bătut autorul comunei, pentru ca la distribuția vitei să nu aibă opoziție, așa că vitele le-a împărțit în modul cel mai neomenos:

- 1) Și-a luat pentru el partea leului: 2 boi, 2 cai, vacă și oi, toate din aies.
- 2) Pentru consilierul comunei, Tache N. Costache, a rezervat același număr.
- 3) Lui frate-său Nicolae N. Stan, i-a dat o vacă și cinci oi, pentrucă e dezertor depe front.
- 4) La fel lui Spănu Nedelcu, dezertor.
- 5) Neagu Roibu, dezertor.
- 6) Iile Stancu Radu.

A lăsat astfel minarii de război, lipsiți de țep și de mamă, fără nimic. Nu s'a îndurat să dăa vâlvăvire și orfanii de război nici măcar câte o vâlvă și o oale, ca să-și poată fiine zile.

B. Băldănic și M. Chivu
Invalidi de război.

TARANI!

Porcu-l tot porci

INFORMATIUNI

Tintuți pentru totdeauna la stălpul mijeliei, pe D-r GHEORGHE BARZANESCU GHEORGHE POPA-Peletia NICOLAE POPA, frate-său NIȚA MANOLESCU, dela Turcmurat și Avocatul N. D. CHIRESCU.

Aceștia v'au trădat, după ce v'au sărutat,—ca și Iuda pe Christos. Intrebați-l, oriunde li veți întâlni: Pentru ce au venit și de ce au plecat din mijlocul vostru? Și fiindcă vor tăcea ca neomenii, întorceți-le și voi spatele, pentru totdeauna. Sculptându-l, le veți face prea mare cinste!

CLIFE

Un |e rușine, d-le Andronescu?

Mredia 12 Octombrie 1918. Ploaie într-o zi de adevărată toamnă. În fire subțiri își toarce din caerul de nori negri al cerului, apa curge peste câmpuri. Și oamenii trec grăbiți pe drum, strănuși în hainele sărace de părăsiți dobrogeni, tremurând din tot trupul.

Pașini dintre locuitorii nefericitei Dobroge, au avut norocul primarului Metro-polei ei. Imensa majoritate, începând-se din război sau din refugia, n'are nici astăzi unde-și pierca capul și nici unde face o nișă de ferăstrău.

Pe ruinele caselor distruse se prelinge ploaia: un câine mârde ud și înghețat pela dărâmbăriturile unui perete. Un copil fuge spre casă desculț și cu o pălme subțioasă, cu fața zămbindă — fericit. Cine știe cât a răbdat sârmanul până acum!

D. Andronescu, care a avut grijă a o șterge, din orașul încredințat obștilor sale, cu multe zile înainte de venirea vrăjmașului, fără o încuviințare în regulă — fapt pentru care a fost căl pe aci să fie revocat de ministrul de pe atunci Marșan, dacă nu intervenea în favoarea-l Prefectul Mamulianu — începându-se, și a găsit nu numai casa și grădina intacte, ci și întregul mobilier. Un „fin“ al d-sale, anume Mihailoi, a avut grijă și trecerea necesară, ca să-l scape tot avuții, dacă nu chiar să-l liposească.

Rabdă copiii, rabdă femeile, și bărbații — rabdă toți Dobrogenii — răsplata bravei lor purtări din tot timpul războiului... În biserică astăzi preotul a pomenuit pe „Oprea, Nicolae, Constantin, morți pe câmpul de onoare, apărându-și patria“.

Pe de asupra: excepțional de fericitul d. Primar al Constanței, în afară de salariile încasate în timpul refugului; în afară de tot felul de sporuri și indemnizații ce li-s'au servit cu ocazia repatrierii; în afară de grăsele lefuri și apunamente înghițite pe urma demnității de primar; în afară de o serie de câștiguri considerabile rotropate la câmb; a mai avut pe mână și fondurile speciale de aprovizionare, în sumă de milioane, care, cu toată scrupuloasa supraveghere a consilierului Marat și purcimoniozitatea d-lui Miholeco, nu se poate să nu fi impresionat deosebit de plăcut pe d. Andronescu, chiar așa, numai mândruindu-le.

Dormiți vitejilor, odihniți-vă în pământul pentru care ați luptat, din care ați mușcat cu durere. În clipa când v'ați dat sufletul! Voi — sângele vărsat pentru dreptate și suferințe — trăiți în lumea nepătată a sfinților, voi ați dat totul. Nu vă aruncați ochii sufletului vostru peste plaiurile Dobrogei! Nu! Aici este durere și amăgire. Frații voștri cu cari ați luptat, și pentru dreptatea cărora ați murit, astăzi își trag cu greu povara păcatului celui mare: că și-au făcut pe deplin datoria. Voi ați pierit. Ei au prilegit pe toate colțurile pământului românesc, au suferit, au luptat — au adus înstarea cea mai deplină neamului. Iar astăzi, după ce o țară au suferit, după ce o țară n'au secerat decât din ceace a rodit pământul nelucrat — samarastra — acum în toamnă se vâd iar fără vite și unelte, iar lăsați pradă frigului și sărăciei. Martirii țării — Dobrogenii — intră iarăși în iarnă, mai lipsiți, mai trudiți ca anul trecut.

Si totuși, măcina noului șef al liberalilor constanțeni a rămas neînfrântă! În fruntea admirației cereri de acțiuni de despăgubiri — pe lista „No. 1“ — figurează numele d-lui Virgil Andronescu, cu maximum sumei de 20.000 de lei. Oricât ar fi în stare această sumă ad sperie pe un „fost profesor“, care acum câțiva ani împușcă francul, ea nu se căde să fie cerută și atribuită unui om, care are prinos de parate astăzi. D. Andronescu care posedă casă, col, lăchet și lichele la dispoziție, ar fi trebuit să mai aștepte: cu 20.000 de lei s'ar fi putut încropi gospodăria care la cel puțin zece familii cu adevărat nevoiașe.

Cerul își întinde firele de ploaie dese, tot mai dese. Se udă ogoarele, dar nu încolțește nimic — căci n'are ce încolți. Cerul își trimite bogăția de ape, pământul își dă bogăția de daruri — dar Dobrogeanul nu somnă decât ceace trebuie să culegă — pentru că nu i-a dat nimenea să-mânte.

Avem motive să credem că întreaga aceasta întocmire nu e decât o manoperă necinstită, un praful în ochii celor lesne crezători. Acordarea despăgubirilor nu se va putea face, decât după ce Statul își va fi consolidat finanțele și mai ales după ce se vor fi examinat de către comisiuni nepartințioare și pricepute, adevăratele pagube suferite. Aceasta era lucrarea, ce trebuia începută de aproape un an de zile, dacă cărmuitorii noștri ar fi avut gânduri curate și sănătoase față de populațiunea nenorocită și aceasta trebuie să-o cerem cu toții mincișoșilor și amăgitorilor, cari ne poartă cu „ceba și cu tot felul de tablouri, cari ne pun zilnic pe drumuri și pe cheiluri“.

Indelung răbdător Dobrogean! Aidan.

Dar chiar așa, admitând că lucrările pomenitei comisiuni ar duce la o cât de mică ispravă, CINE sunt trecuți pe tablourile întocmite până acum și cu CÂT anume? Amicul nostru Lepădatu, care face parte din comisiunea dela Constanța, a ridicat glasul împotriva felului cum se lucrează acolo. A arătat cum de unor oameni, cari au subscris sute de mii de lei la băncile locale, nu li se cade întâietatea la aceste acțiuni — cum s'a făcut, repartizându-li-se câte 20.000 lei — ei să se înceapă cu adevărații nevoiași dela sate și orașe.

Telegrama Protoieriei județului Constanța

În numele clerului dela cele 42 locașuri sfințite de biserică din jud. Constanța, care fac fală Dobrogei, al căror înalțuri și primor a fost defunctul și scumpul dispărut Scarlat Vărnay, aduc ploaie lucrării de reparațiuni și făgăduința că acorimat numele lui să se pomenească în aceste sfințite locașuri. Păi-ți țărâna lipovară, după cum și sufletul i-a fost apa de nubil.

Protestarea d-sale n'a fost ascultată. Începând cu primarul, consilierii comunali, candidații liberali din Constanța, și toate neamurile lor, toți s'au trecut cu sume neruginite. Pentru că vorba noastră să nu fie pusă lusa la îndoială, vom da în numărul viitor cifre și nume. Mai dureros e, că d. Colini, noul magistrat-prefect, nu se împotrivesc așa cum cer dreptatea și trebuia cauzei. Păcat, de o mie de ori păcat!

PENTRU CA SĂ SE ȘTIE

Am publicat în penultimul nostru număr o intervențiune din partea a 27 membri al Comitetului executiv național liberal din Constanța, prin care aceștia cereau în mod imperativ excluderea de pe lista candidaților partidului a d-lui Paul Dobrescu, care, luând în fața instanțelor judecătorești apărarea conștientului agent bulgar Ognianof, se făcuse nedemno de numele de Român. Protestarea aceasta fusese înmănașă, în lipsa președintelui, d-lui d-r Sadoveanu, de către unul din semnatarii, d. Nicolae D. Chirescu, sub luare de dovadă, care ne-a fost încredințată apoi de către însuși d-sa, nouă, unde se și alia spre păstrare. Că același d. Chirescu soliciță azi vorturile alegătorilor pe același listă de apărătorul dișmanului neamului nostru, pe noi nu ne mai surprinde; am avut ocazie de a vedea de aproape orașul Institutul Primar de Cernavoda... E bine însă, ca și cetățenii, cărora acest domn le cere încrederea, să-i cunoască grosimea pălmei.

Amuzant cu deosebire părere de rău înscrisă din viziă a d-nei Elena Nira Pașă, vădită Lora Ogriva, decedată la Brașov și înmormântată în casa de 11 c. la Brăno.

— Fabulă — (Fără adulașe) De gospodăru. Cu suflet bun și gând curat, Sădă într-o țară război, În fundul curții, de-un capar, Privesc, mângâindu-l din nastăș, La viziștea din fuș.

Din toate-nu pare mai gras, Ruband, rozali, părea că-l ras, Li străgea privirea Ști-ți agățarea gâdăre, De porcu pe porcu; un porcu întreg! —Își alia în sine gospodăru! Șesând din buzunar amăru! Dar totuși nu „șefleg“ Are cea deosebit, În mers, la trap și în gâștit, Ai crede, bată-l Sfântul Că puartă „a gușă și ovăntat, Ia, să înere, ca „întregul cel, Să fac un „om“ din el!”

Și în și din în casă Măscat, bunul gospodăru, Înedit, la dar, Li dete-a haină de mătăs, Li-a pus cu-și casă lui la masă, Cari, bunul Ruband de vifă, Li bătează: „Oh!“

Lingștier ș'istat, Prea nerocantul Măscat, Nu mai lăsa nicio „adelată, Că și-a uitat de haină, De lăchial cu lăteri Și alte-abaduri Pășea în om, în om de treabă, Siretul „Oh!“ cel strungar, În cât natuț gospodăru Ce s'a gădit în grabă: Să cheme la un mare-șef! Pe tești frantașii din județ, Și după masă, „a trei cavate, Cu cea mai sfântă bucurie, Să le prezinte Istorica minunție: Un porcu, Ce nu mai este porcu!

„Zis și fâșt, În casa gospodăru, Din dărdăra hainăru, Mari pregătiri — o „întregă clac... Dar, dacă este de crezut! În fundul curții, într-o Măscat, C'o vestidă pălghită — Părtându-și panglica de gât, Își rășfăța rozaliul rât Fatmășul „Oh!“

Morala Ce s'a ascurd, ce s'a înterc? Un porcu rămâne veșnic porcu!

Sargiu

Partidul țărănesc la Tulcea

Candidații partidului țărănesc la Tulcea sunt: La Camera, d-nii Nicolae Georgescu, avocat din Tulcea, Gheorghe Cristea, învățător din Tulcea, Petre Ianculescu, preot din Sarighiol, Constantin Spîru, agricultor din Luncași, Nichita Bonjuc, învățător din Alibechioi și Mihailache Resu, avocat din Măcin. La Senat, d-nii Brutus Călova institutor și Ștefan Bory, proprietar din Tulcea.

Tot în chestia

Împărțirii ajutorului american la Medgidia

Într'un număr recent din „Dobrogea Jună“ ați publicat o scrisoare a d-rei Eliza Hălănescu, prin care cauta să-și justifice modul de procedare în distribuirea ajutorului american, aducând în sprijinul său un certificat dela președintele Comitetului județean al orianilor din război. Se spune în acel certificat că s'a făcut o anchetă și că d-ra a fost găsită la regulă.

Nu punem la îndoială cătuși de puțin buna credință a d-ului președinte al Comitetului județean, credem însă că această anchetă nu s'a făcut de d-sa personal, căci dacă în adevăr se făcea, trebuia să fim întrebați noi cei dinți, cari facem parte din comitet; ori nici noi și nici vreo altă persoană din Medgidia nu știe nimic despre această anchetă. Pe lângă acestea, certificatul în cauză — dacă în adevăr d-ra îl posedă — el nu o apăra de învinuirile ce i le-am adus cu privire la distribuirea hainelor, ci numai relativ la cantină, unde nu ne-am amestecat nici nu ne amestecăm, nefiind membri în comitetul acelei cantine.

Ceace ar trebui să se ancheteze și ceace menținem încă din scrisoarea noastră, este abuzul ce s'a făcut cu privire la distribuirea hainelor. Precizăm: servitoarea dela grădina de copii No. 1, condusă de d-ra, precum și cea dela No. 2, au primit haine de două ori, fără a fi oriani din război și cu toate că li se plătește leată 170 lei lunar. Asemenea s'au dai haine servitoarei dela școala de fete, școala mixtă și școala de băieți, și această „distribuire a lucr-o mșăși d-ra Hălănescu. Putem da și alte nume — dacă va fi nevoie — cărora d-ra a voit să le facă surpriză, dându-le haine, ca și când le-ar li scoa din lașă d-sale. Nu avem de împărțit cu nimeni nimic; vrem numai corectitudine.

Cu deosebire simă A. Avram C. Arsenescu

Votați cu toții seceră

În urma neprevăzutei și dureroasei încetări din viață a fruntașului dintre frantașii noștri, pe veci neuitatului SCARLAT VĂRNAY și a trădării unora din tovarășii de luptă — trădare săvârșită în condițiuni care ne-au luat puțința de a ne mai completa lista — Gruparea țăărănească-dobrogeană, în cazul când alegețile nu se amână, se prezintă numai cu următorii candidași.

La Senat NICOLAE ANDREESCU, institutor fost revizor școlar, director al școlii de băieți din Cernavoda.

La Cameră VASILE LEPĂDATU, învățător, Murfatlar, directorul Federației Constanța.

ALEXANDRU NICOLAE, țaran din Pantelimon.

GH. S. POPESCU, institutor, directorul școlii No. 3 din Constanța.

PR. PAVEL DOBRESCU, parohul bisericii din Demireea-Hairanchioi.

VLADIMIR O. BANCUI, inginer de mine, proprietar la Topralor, Cernavoda și Constanța.

D. Etem Curt Mola, fost multiu la Tulcea, ne trimite o întâmpinare, prin care cere să susțină că cele cuprinse în scrisoarea ce am primit dela primarul de sub ocupațiune al Medgidiei, d. Mustafa Ismail, și pe care am publicat-o într'un număr precedent, ar fi „minciuni“. Oare tot „minciunoase“ sunt și actele, în baza cărora a fost revocat din funcțiunea de multiu?

E bine să se știe, că acela care a solicițat și obținut ospitalitatea „Farului“ pentru un articol calomnios la adresa actualului multiu de Constanța, în scopul de a-l defăima, nu e altul de cât d. Mamut Celebi „apărătorul“ Musulmanilor din Dobrogea.

Ar fi de adugat că ancheta făcută cu acest prilej a găsit absolută nevinovăție a d-ului Ibram Cădăr Muhedin.

Familia Vărnay mulțumeste cu recunștință tuturor instituțiilor și persoanelor, care au luat parte la marele deliu de care a fost lovită.

D-I Inginer agricol Dumitru Railea, controlor agronom al județului Ialomița, a fost delegat de Centrala obștilor și exploatărilor agricole din București, cu organizarea și conducerea tuturor obștilor și comitetelor din județul Constanța.

De comun acord cu d. Consilier agricol și cu Federația Constanța, d-sa va ține o serie de consfătuiri cu toți conducătorii acestor instituțiuni, pe regiuni agricole, după itinerarul de mai jos, la care invită pe toți d-nii administratori și mandatarii obștilor și comitetelor să ia parte, tot odată trebuind a aduce întreaga arhivă cu dănji.

Considerând că aceste consfătuiri atăt de instructive se vor ține foarte rar și cu multe greutăți, credem necesar a stăru-i ca nici unul din ad-toșii și președini să nu lipsească.

Itinerar: În ziua de 26 Octombrie la reședința reg. I Anadachiol. În ziua de 30 Octombrie la reședința reg. V. Medgidia. În ziua de 2 Noembrie la reședința reg. II. Cogealac. În ziua de 5 Noembrie la reședința reg. III. Hârșova. În ziua de 8 Noembrie la reședința reg. IV. Cerna Vodă. În ziua de 11 Noembrie la reședința reg. VIII. Ostrov. În ziua de 14 Noembrie la reședința reg. VII. Traian. În ziua de 17 Noembrie la reședința reg. VI. Mangalia.

Dând o listă de fețru, cu bugete magice a maestrului Manole Alunasia, d. Virgil Andronescu a ocupat seaman de șef al partidului liberal din Constanța, vădit dela începutul războiului.

Depe urma acestei listări, unul din feștii candidași la șefie, ilustrul d. Roman, a fost poștat, încadrat de o dizidență, în care nu se distinge decât figura d-nului Manoliana; altul, d-rul Sadoveanu, s'a retras din viața politică și din lista candidașilor la Senat; iar d. Alimbișteanu a primit, cu toatăruș, din colțul, de bun acord „fapt înștinat“, rezervându-și toate drepturile la hăitura... astăzi.

Centrala Cooperativelor Sătești a organizat vânzarea cerealelor și tutorei produselor agricole din țară, cum și aprovizionarea populațiunii sătești cu obiecte de îmbrăcă lute și pănereturi.

Săteștii din județul Constanța, conștințioși de folosesele vânzării în comun a cerealelor, s'au înscris la Federația Constanța până în prezent cu:

80 vagoane capșă, 90 vagoane șez, 20 vagoane ovăș și 60 vagoane grău, orodind

înșcrieri zilnice pentru care se dau avansuri celor nevoiași. Centrala Cooperativelor Sătești a delegat pentru județul Constanța, ca organizator a acestor vânșări și aprovizionări pe d. subinspector Dionis Stolenovici, unul din meritoșii fi ai Dobrogei și un bun cunoscător în materie, vedea cooperatori pe lângă Centrala Cooperativelor și Băncilor Populare.

Harnicul și prevăcătorul primar de Constanța, cel care își construie o hrubă boștită în mijlocul curții, unde să se adăpostescă de bombele înamice și care a știut, plecând, să lase în casă-l un bulgar, care să-l păstreze intact și imobilul și mobilierul, — n'a avut cea mai mică grijă de a face să se adăcă până azi un singur vagon de lemne pentru populațiunea orașului, deși am pășit pragul iernii și cu toate că la Hamangia — stație de cale ferată la o palmă de Constanța — sac de aproape un an sute de vagoane de lemne, tăietie, care s'ar fi putut aduce și de către locuitorii satelor bulgare din imediata vecinătate, care sunt pline de vite și căruțe. Fără alte comentarii.

Correspondența DOBROGEI JUNE*

MEDGIDIA

Pâine, pâine! Am cerut d'atâtea ori în coloanele acestui ziar să se facă o dreaptă împărțea a făinei la Medgidia și să se aducă făină, căci altfel vor muri oamenii de foame. Și ni s'au trimis răspunsuri cu fraze frumoase, ni s'au cerut precizări, iar astăzi — după această corresponsență nefolositoare — asistăm la un spectacol dureros: nu este pâine la Medgidia. Mulțimea sfămândă cere pretutindeni, bate la toate ușile, dar ușile nu se deschid pentru cei în suferință. Brutarii protestează împotriva taxei pe care o impune primăria, primăria n'are făină... iar lumea rabdă.

Suntem în preajma alegeților și celor cărora li se face atâtea rău, cum li se vor putea cere voturile, votările lor scumpe?

Medgidia n'are pâine, populația rabdă, iar primăria își face interesele, fără grija cetățenilor.

În oraș se cere 3 lei pe pâine — de contrabandă. Dacă cei cari au putut să-și facă depozit în timpul distribuției făinei azi au ce mânca, săracii pier. De aceia pâine, pâine, căci mor oamenii.

Ce faci d-le primar? — Pâine... — Măine! — Vot... — Cot!

Grădiniile de copii. În Medgidia sunt două grădini de copii (17). Pentru cide? Pentru cei câțiva copii cari au mai rămas după război... Ministerul însă a hotărât că să desființeze una. Atunci conducătoarea menită a-și pierde postul, a început intervenții pe toate căile pentru păstrarea școlii. Vor ceda oare autoritățile acestor intervenții?

Serată. Sâmbătă 4 Oct. c. a fost plănuită o serată, de majoritatea domnilor cari au luat parte la o petrecere din Murfatlar. N'au găsit însă nici o sală, căci antreprenorii nu voiau să mai cedeze sălile, pretextând că li s'au pierdut în alte rânduri mesele și scaunele.

„Unde vom face serata atunci?“ a întrebat un conviv. — „În scali la Murfatlar!“, răspunse cineva.

TULCEA

D-I Prefecț Colonel D. Popescu împreună cu mai multe notabilități din acest oraș, a luat laudabilă inițiativă de a forma un comitet, care va avea ca scop îngrijirea mormintelor acelor care cu sângele lor au făcut România Mare.

Întrebăm, pe Domnul Ministru al Colețelor, de ce oare lasă în părăsire liceul din această localitate, netrimțând profesori la mai multe obiecte? Credem că ar fi de cuviniță ca d. Ministru să nu uite acest liceu, care în timpde doi ani nu a putut contribui cu nimic la pregătirea noilor generații.

În ziua de 15 Octombrie s'au deschis cursurile liceului local.

Societatea „B. Dalavranca“ a elevilor cursului superior al liceului „Principele Carol“ din localitate va da o reprezentație cinematografică în seara zilei de 22 Octombrie în beneficiul bibliotecii cu cu același nume.

Întrebăm pe părințele înștrinat cu cantina școlilor, dacă poate da în consumație publicului cantii cu conserve de carne, rugându-l tot odată să se arate cantinașii disponibile cum și prețul.